Předmět: Matematika

Charakteristika předmětu Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizován v 1. ročníku 4 hodiny týdně
 ve 2.–5. ročníku 5 hodin týdně
- vzdělávací obsah je rozvržen do čtyř tematických okruhů:
- 1. Čísla a početní operace osvojení aritmetických operací ve čtyřech složkách:
- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- 2. Závislosti, vztahy, práce s daty rozpoznání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- 3. Geometrie v rovině a prostoru poznávání a znázorňování geometrických vztahů a modelování situací, zkoumání tvarů a prostoru
- **4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy –** využívání logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života, seznámí se se světem financí, s orientací v problematice peněz a cen, vedení odpovědného spravování osobního rozpočtu

Organizace – žáci pracují v učebně nebo počítačové učebně, využívají různé formy práce, používají všechny dostupné vyučovací pomůcky Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována: VDO, ENV, VMEGS,OSV,EV

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Matematika

Kompetence k učení

- žáci se učí přesně vyjadřovat pomocí matematického jazyka a symboliky
- provádí rozbory a zápisy při řešení úloh
- zdokonalují grafický projev
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- žáci se podílí na tvoření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle, vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učí sebekontrole, systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti, učí rozvíjet sebedůvěru při řešení úloh
- žáci se učí rozebírat problémy a promýšlet plány řešení, odhadovat výsledky, volit správné postupy, vyhodnocovat správnost výsledků
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků, klade otevřené otázky a vybízí k pojmenování cíle činnosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů, zařazuje metody, při kterých žáci sami dochází k objevům, řešením a závěrům
- učitel vede žáky k práci s odbornou literaturou
- učitel žákům v práci pomáhá, dodává jim sebedůvěru, učí je pracovat s chybou

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému vyjadřování užíváním matematického jazyka a symboliky
- učitel umožňuje žákům volbu různých postupů k řešení úkolů, vede k užívání správné terminologie a symboliky, vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky kritickému posuzování, věcné argumentaci, kolektivní pomoci a radě
- žáci se učí týmové spolupráci
- učitel umožňuje žákům zažít úspěch, podněcuje žáky k argumentaci
- učitel hodnotí způsobem, který vede k vnímání vlastního pokroku

Kompetence občanská

- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- žáci se učí hodnotit svou práci a práci druhých, učí se taktu a ohleduplnosti
- učitel stanoví jasná kritéria k hodnocení činností a výsledků
- učitel učí žáky kritickému hodnocení

Kompetence pracovní

- žáci se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- žáci se učí vytvářet zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- žáci se učí vyhledávat a kombinovat informace z různých informačních zdrojů, využívat poznatky z různých předmětů
- učitel vede žáky k užívání vybavení, techniky a pomůcek
- učitel vytváří podmínky k interpretaci textů, obrazových materiálů, grafů a různých forem záznamů

Kompetence digitální

- žáci se učí orientovat se v digitální prostředí
- žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení a využívají je při učení
- žák se učí vyhledávat data a informace
- učitel pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí
- učitel vede žáky k bezpečnému využívání digitálních technologií

Předmět: Matematika

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru a vytváří soubory s daným počtem	Číslo a početní operace Přirozená čísla 0-20 Číselná řada	OSV – formování učebních dovedností	
prvků Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do	Číslice 0-20		
20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Porovnávání čísel		
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na	Číselná osa		
číselné ose	Číselná řada		
Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Vlastnosti početních operací Tabulky		
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a	Slovní úlohy		
modeluje osvojené početní operace	Rozklad čísel		
J J	Závislosti, vztahy a práce s daty		
Orientuje se v čase, provádí jednoduché	Roční období, měsíc, týden, den,		
převody jednotek času	hodina, vyučovací hodina, ráno, dopoledne, poledne,		
Popisuje jednoduché závislosti	Závislosti a jejich vlastnosti		
z praktického života	,		
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti	Tabulky, řádek, sloupec		
čísel	Rozvrh hodin		
	Pojmy vpravo, vlevo nahoře, dole, nad, pod,		

Předmět: Matematika

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty,	Poznámky
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše	Geometrie v rovině a prostoru	kurzy Vv – řazení geometrických	
základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa,	Základní rovinné útvary	útvarů	
nachází v realitě jejich reprezentaci	(čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh)		
	Základní prostorové útvary		
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje	(krychle, kvádr, válec, koule)		
délku úsečky	Porovnávání velikosti útvarů		
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné	Čtvercová síť	Pc – skládání, znázorňování,	
útvary v rovině		modelování	

Předmět: Matematika

Ročník: 2.

		Mezipředmětové vztahy,	
Očekávané výstupy	Učivo	průřezová témata, projekty,	Poznámky
		kurzy	
	Číslo a početní operace	OSV – formování a rozvíjení	
Používá přirozená čísla k modelování	Přirozená čísla 0-100	učebních	
reálných situací, počítá předměty v daném souboru a vytváří soubory s daným počtem prvků	Vlastnosti početních operací	dovedností	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do	Přirozená čísla 0-100		
20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Porovnávání		
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na	Číselná osa		
číselné ose	Číselná řada		
Provádí zpaměti jednoduché početní operace	Vlastnosti početních operací		
s přirozenými čísly	Sčítání, odčítání		
	Rozklady čísel		
	Příklady se závorkami		
	Násobilka 0-5		
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Slovní úlohy		
	Závislosti, vztahy a práce s daty		
Orientuje se v čase, provádí jednoduché	Práce s hodinami		
převody jednotek času	Hodina, minuta, sekunda		
Popisuje jednoduché závislosti	Závislosti a jejich vlastnosti		
z praktického života	Tabulky, řádek, sloupec		
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Rozvrh hodin		

Předmět: Matematika

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše	Geometrie v rovině a prostoru	Vv, Pc – znázorňování,	
základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa,	Křivá, lomená a přímá čára	modelování	
nachází v realitě jejich reprezentaci	Bod		
	Základní útvary v rovině		
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Čtyřúhelník, mnohoúhelník		
	Měření pomocí pravítka		
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné	Délka úsečky		
útvary v rovině	Základní jednotky délky - m, cm		
	Osově souměrné útvary		
	Čtvercová síť		

Předmět: Matematika

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Používá přirozená čísla k modelování	Číslo a početní operace	VMEGS – Evropa a svět	
reálných situací, počítá předměty v daném	Obor přirozených čísel 0 – 1000	porovnávání lidnatosti států	
souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků		Evropy	
Čte a zapisuje a porovnává přirozená čísla	Desítková soustava		
do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a	Sudá a lichá čísla		
nerovnosti	Porovnávání čísel do 1000		
	Čísla do 1000		
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na	Číselná osa		
číselné ose	Číselná řada		
Provádí zpaměti jednoduché početní operace	Pamětné sčítání, odčítání		
s přirozenými čísly	Malá násobilka		
	Dělení se zbytkem		
	Násobení a dělení číslem 10, 100		Násobení
	Násobení a dělení mimo obor malé		dvojciferných čísel
	násobilky		jednociferným číslem
	Zaokrouhlování na desítky a stovky		(rozšiřující učivo)
	Odhad a kontrola výsledků		Písemné sčítání a
	Celek, část celku		odčítání trojciferných
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a	Slovní úlohy		čísel (rozšiřující
modeluje osvojené početní operace	Písemné sčítání a odčítání	Pc – skládání papíru, origami	učivo)

Předmět: Matematika

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Orientuje se v čase, provádí jednoduché	Závislosti, vztahy a práce s daty	Pr – Lidé a svět	
převody jednotek času	Jednotky času		
Popisuje jednoduché závislosti z	Práce s hodinami	Pr – určování času, římské	
praktického života	Závislosti a jejich vlastnosti	číslice na hodinách	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti	Tabulky		
čísel	Strukturovaná tabulka		
	Posloupnost čísel		
	Geometrie v rovině a v prostoru		
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše	Bod, přímka, úsečka, krajní body,		
základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa,	průsečík	Vv – využití rovinných	
nachází v realitě jejich reprezentaci	Vzájemná poloha dvou přímek v	útvarů při vytváření op-artu	
	rovině		
	Rýsování jednoduchých rovinných	Pc – konstrukce prostorových	Rýsování pomocí
	útvarů ve čtvercové síti	útvarů z papíru	kružítka a konstrukce
	Mnohoúhelníky		trojúhelníku
	Tělesa a jejich vrcholy, hrany, stěny		(rozšiřující učivo)
	(kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel,		
	válec)		
	Konstrukce trojúhelníku, kružnice		
	Jednotky délky a základní převody		
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje	Přenášení a porovnávání úseček		
délku úsečky	pomocí různých postupů		
	Práce s kružítkem		
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Osově souměrné útvary		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Číslo a početní operace

Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 Zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 Rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru

Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují Používá pravítko

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Číslo a početní operace Vlastnosti početních operací Sčítání a násobení v oboru přirozených čísel 0 – 1 000 000		
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Písemné algoritmy početních operací (sčítání, odčítání, násobení a dělení) Obor přirozených čísel 0 – 1 000 000 Písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem Dělení se zbytkem Vztahy mezi čísly – neznámé číslo Násobení a dělení čísly 10, 100, 1000, 10000 Římské číslice	ČJL – čtení kapitol zapsaných římskými číslicemi VL – panovníci, letopočty – římská čísla	

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony Zápis čísla v desítkové soustavě Číselná osa Porovnávání Odhad a kontrola výsledků		
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početí operace v celém oboru přirozených čísel	Slovní úlohy	Čj – správný zápis slovních úloh, čtení s porozuměním, dějová posloupnost ENV – vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Zlomky	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Další náměty do výuky: - skládání origami - mozaiky - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Početní operace se zlomky se stejným jmenovatelem		

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Seznámení se zápornými čísly		
Vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti, vztahy a práce s daty Slovní úlohy s konkrétními údaji ze života Závislosti a jejich vlastnosti Jednotky délky, hmotnosti, času a objemu Aritmetický průměr Zásady sběru a třídění dat	Aj – zápis hodin, dnů, měsíců a roků Př – jízdní řády	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Strukturovaná tabulka Diagramy, grafy		

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Geometrie v rovině a prostoru Zásady rýsování Základní útvary v rovině Trojúhelník – pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný		
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet a rozdíl úseček Osa a střed úsečky Obvod rovinných úvarů – trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku Jednotky délky a jejich převody		
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice Práce s pravítkem		
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec Obsah obrazce – čtverce, obdélníku Základní jednotky obsahu		Síť, povrch krychle a kvádru – rozšiřující učivo

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti překládáním papíru	Osově souměrné útvary		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Řešení úloh úsudkem Číselné a obrázkové řady Magické čtverce Prostorová představivost Stavby z kostek	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, skupinová práce žáků)	Úlohy z mezinárodní soutěže Klokan.

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Číslo a početní operace Vlastnosti početních operací sčítání a násobení		
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení Písemné násobení až trojciferným činitelem Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem Římské číslice		
Zaokrouhluje přirozená čísla Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhlování čísel v celém oboru přirozených čísel Zápis čísla v desítkové soustavě Nerovnice		
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Slovní úlohy Rovnice a nerovnice	ČJL – správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním EV – vztah člověka k prostředí, životní styl, ekologické chování	

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Zlomky		
Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Početní operace se zlomky		Úlohy z mezinárodní soutěže Klokan
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Desetinná čísla Desetinné zlomky Číselná osa	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření)	Úlohy z mezinárodní soutěže Klokan
Porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Záporná čísla Číselná osa (kladná a záporná část)	EV – Vztah člověka k prostředí: globální oteplování	Další náměty do výuky: pozorování a měření

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Jednotky délky, hmotnosti, času a objemu Závisle a nezávisle proměnné Aritmetický průměr	MV – kritické vnímání a čtení mediálních sdělení, kritický přístup k reklamě	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Tabulky, diagramy Souřadnice bodů Jízdní řády		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Geometrie v rovině a v prostoru Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník Konstrukce trojúhelníku, čtverce a obdélníku Osa a střed úsečky		
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet a rozdíl úseček Obvod rovinných úvarů		

Předmět: Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice		
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Základní útvary v prostoru Obsah obrazce – čtverce, obdélníku Základní jednotky obsahu Síť a povrch krychle i kvádru		
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary Určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Osově souměrné útvary Osa souměrnosti		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy, řešení úloh úsudkem Prostorová orientace Číselné a obrázkové řady Magické čtverce, pyramidy Stavby z kostek	OSV – formování a rozvíjení učebních dovedností OSV – zvládání vlastního chování, rozvoj dovedností ke spolupráci	Využívání úloh z mezinárodní soutěže Klokan Rozšiřující učivo: hlavolamy, rébusy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Číslo a početní operace

Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy Rozezná sudá a lichá čísla

používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

Vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu Orientuje se a čte v jednoduché tabulce

- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru

Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary Měří a porovnává délku úsečky Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Sestrojí rovnoběžky a kolmice Určí osu souměrnosti překládáním papíru

pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech